

Redegjørelse for vedtaksforslagene om etablering av studietilbud og nedleggelse av fag fra og med studieåret 2024-25.

Iht. forskrift om studier og eksamener ved Universitetet i Oslo, § 3.2 skal universitetsstyret behandle etablering og nedlegging av studieprogram på 60 studiepoeng eller mer og etablering eller nedlegging av fag.

Fakultetet har fra instituttene mottatt nedenstående søknader som faller inn under disse bestemmelsene. Vedtaksforslaget er derfor å anbefale at universitetsstyret vedtar etablering og nedlegging i henhold til HF's forslag.

Nedleggelse av faget hindi

Indiske språk har vært forsket på og undervist ved UiO siden 1800-tallet, særlig de eldre indiske språk og da ofte innenfor rammen av den sammenliknende indoeuropeiske språkvitenskap og sett i sammenheng med oldnorsk. I 1916 ble Indisk institutt opprettet. Særlig med professorene Sten Konow og Georg Morgenstierne ble også utforskning av og undervisning i moderne indiske (og iranske) språk vanlig. Siden tidlig 1980-tall har HF tilbudt eksamener i hindi, til å begynne med innenfor rammen et mellomfag der sanskrit var obligatorisk og man måtte velge mellom hindi eller vedisk i tillegg.

Fordi studenttallene innen fagområdet har forblitt lave til tross for ulike tiltak gjennom en årrekke, ønsker Institutt for kulturstudier og orientalske språk (IKOS) å nedlegge hindi som fag. Til bachelorstudieretningen har det de siste årene møtt 10-14, til master 0-3 søkere. Gjennomføringen er meget lav, på bachelor på under 25 % for de fleste kull. På master har gjennomføringen som vanlig for master vært bedre, men siden en enkelt student ofte utgjør 50 eller 100 % av et kull, er det misvisende å oppgi prosenter. Instituttet har også avventet om en eventuell framtidig ordning for særfinansiering av utsatte humaniorafag kunne omfatte India-studier med hindi, men dette har så langt ikke skjedd.

Instituttet har gjort ulike tiltak opp gjennom årene for å øke rekrutteringen til studiet, og fagmiljøet har hatt et nært samarbeid med institusjoner i Norden, som opplever samme sviktende rekruttering til Sør-Asia relaterte studier.

Tiltak gjennomført på bachelor:

- I 2010 ble navnet endret på bachelorstudieretningen fra *Sør-Asia-studier med hindi* til *India-studier med hindi*. Dette var for at studieretningen skulle bli mer synlig og slik bedre studenttilstrømning til undervisningstilbudet. Navneendringen ble begrunnet ut ifra at Sør-Asia som begrep ikke er godt kjent i norsk og heller ikke forekommer i lærebøkene i videregående skole hvor studentene rekrutteres fra. Studentene har med andre ord få forutsetninger for å kunne plassere India eller Pakistan i Sør-Asia. Selv internasjonalt informerte journalister har ut fra instituttets erfaring vist seg ute av stand til å plassere Sør-Asia.
- I tillegg til endring av navn på studieretningen har man endret navn på emnegrupper og tilhørende emner. Dette hadde dessverre ingen synlig effekt på rekrutteringen.
- I august 2017 ble det derfor nedsatt en prosjektgruppe: Sør-Asia for IKOS. Hovedmålene var å bedre rekrutteringen og gjennomføringen på studieretningen. Tiltakene inkluderte:

- Tett oppfølging av programstudentene av faglig mentor og studiekonsulent gjennom individuelle samtaler i 1. semester og 2. semester med den faglige (mentor) i prosjektgruppa og med studiekonsulent
- Tettere faglig oppfølging av studentene i undervisningen:
  - Språkemnene Hindi A og Hindi B: En FVA utenom språklærer inn i undervisningen
  - Studentledede kollokvier
  - Tilrettelegging av områdeemnene for å følge opp programstudentene bedre
  - Faglig /sosialt: la til rette for flere treffpunkter mellom studenter og FVA, med tilskudd av midler
- Synlighet i medier/skole og samfunnet for øvrig
  - Markedsføring med små og store filmer, Facebook, snap og insta
- Hva er situasjonen og hva gjøres i våre naboland? En FVA var høsten 2017 med i et evalueringspanel, som ble avholdt i Århus.

Prosjektet Sør-Asia for IKOS ble evaluert i 2019, men instituttet så dessverre ingen synlige forbedringer i rekrutteringen og gjennomføringen på studieretningen. Fakultetet innvilget derfor høsten 2019 midlertidig opptakstans ved studieretningen India-studier med hindi.

Tiltak gjennomført på master:

- I 2012 søkte instituttet om prosjektmidler via Norgesuniversitetet til et nordisk samarbeid om Sør-Asia-undervisning (NorSA). Søknaden ble innvilget, og formålet var å etablere et nordisk undervisningssamarbeid med tilsvarende fagmiljøer ved universitetene i København, Århus, Göteborg og Uppsala. NorSA hadde som mål å utvikle en rekke IKT-støttede masteremner innenfor Sør-Asia område- og språkstudier, som kunne tas uavhengig av hvilket universitet de nordiske studentene hadde studierett ved. Man utviklet en samarbeidsmodell for deling av studenter. Det ble etablert nye emner tilpasset de enkelte institusjoners forskningskompetanse for å skape en helhetlig nordisk emneportefølje. Emnene var basert på utstrakt bruk av åpne eller allerede tilgjengelige digitale læringsressurser. Adobe Connect ble tatt i bruk for å synkronisere forelesninger og opptak, samt blogg. I tillegg etablerte IKOS og HF ved UiO et digitalt klasserom. Siden oppstart høsten 2012 tilbød IKOS og universitetene i Danmark NorSA-emner. Til tross for omfattende markedsføring fikk ingen av emnene eksterne studenter, og emnene ble gjennomført kun med lokale studenter. Årsaken til fraværet av eksterne studenter og hovedutfordringen i prosjektperioden var at samarbeidsinstitusjonene utenom Norge ikke fikk etablert noen rene Sør-Asia-studieløp. Det ble med andre ord ikke enkelt å rekruttere studenter til de utradisjonelle NorSA-emnene. Høsten 2014 begynte Århus med egen Sør-Asia-master, men søkertallene var ikke store, og Århus var følgelig mest interessert i å beholde så mange studenter som mulig på egne emner. Prosjektet og samarbeidet ble avsluttet i 2015.
- I 2018 ble den norske studieretningen på master erstattet av en ny engelskspråklig. Forslaget om et engelskspråklig tilbud innen Sør-Asia-studier var begrunnet i ønsket om å styrke rekrutteringen ved også å tiltrekke internasjonale søkere og slik bedre læringsmiljøet, tilpasse studieretningens struktur og språk til de andre engelskspråklige studieretningene på masterprogrammet som en helhet, og å åpne for et tverrfaglig samarbeid omkring emnetilbudet. Heller ikke dette har hjulpet på rekrutteringen til studieretningen.

Instituttet ønsker derfor å avslutte hindi nå siden professoren med ansvar for hindi-undervisningen gikk av i 2021. De to andre ansatte innen Sør-Asia-studier vil bli fasett inn i undervisningen i religionsvitenskap og Midtøsten. Skulle det begynne masterstudenter når studiet tilbys for siste gang høsten 2023, vil disse to kunne gi dem et fullverdig studietilbud.

Hvis universitetsstyret vedtar nedleggelse av hindi som fag, vil HFs prodekan for studier vedta nedleggelse av studieretningene India-studier med hindi på bachelorprogrammet Asia- og Midtøsten-studier og South Asian Culture and Society på masterprogrammet Asia- og Midtøsten-studier. Bachelorstudieretningen har hatt opptaksstans siden 2019, og det er ingen aktive studenter igjen. På masterstudieretningen finnes det våren 2023 én aktiv student. Her blir siste opptak i år. Ingen nye studenter begynte på master høsten 2022.

Nedleggelse av bachelor- og masterprogrammet *Arkeologi og konservering* samt av masterprogrammet *Konservering - prosjektbasert (erfaringsbasert)* og etablering av nye bachelor- og masterprogram for hhv. *Arkeologi og Konservering*

Fagene arkeologi og konservering tilbys i dag med innenfor rammen av

- bachelorprogrammet Arkeologi og konservering med studieretningene Arkeologi og Kulturarv og bevaringskunnskap
- masterprogrammet Arkeologi og konservering med studieretningene Arkeologi, Gjenstandskonservering og Malerikonservering
- masterprogrammet Konservering - prosjektbasert (erfaringsbasert)

Institutt for arkeologi, konservering og historie (IAKH) ønsker å nedlegge disse studietilbudene og heller tilby fagene arkeologi og konservering som disse fire programmene:

- Bachelorprogram i arkeologi
- Bachelorprogram i kulturarv- og konserveringsstudier
- Masterprogram i arkeologi
- Masterprogram i konservering med studieretningene Gjenstandskonservering og Malerikonservering

Masterprogrammet Konservering - prosjektbasert (erfaringsbasert) og tidligere liknende tilbud var rettet mot personer uten mastergrad som allerede jobbet som konservator, slik at de kunne tilegne seg fagets teori og forskningspraksis gjennom veiledet arbeid med en selvstendig masteroppgave. Dette tilbudet ønskes ikke videreført. Målgruppens interesse for studiet har minsket, det har ikke vært tatt opp studenter siden 2016, og det er ingen aktive studenter i dag. Instituttet ønsker heller å konsentrere alle tilgjengelige ressurser på de ordinære studieløpene i konservering.

Ønsket om å splitte dagens programmer i arkeologi og konservering springer ut av at konserveringsutdannelsen ved IAKH er under revisjon. En egen prosjektgruppe, ledet av universitetslektor Douwtje van den Meulen, og en styringsgruppe, ledet av instituttleder ved IAKH, Jon Vidar Sigurdsson, har siden våren 2021 sett på både bachelorløpet i Kulturarv og bevaringskunnskap (KUBE) og masterprogrammet i konservering med studieretningene malerikonservering og gjenstandskonservering. Tanken er å få til en utdanning som blant annet kan få plass til flere

praksiselementer, som er ressursmessig bærekraftig, og som kan rekruttere studenter med tilstrekkelige kjemikunnskaper. Rapporten, som ble avlevert instituttstyret i januar 2023, peker videre på flere uheldige konsekvenser av at arkeologi og konservering er ett program. Samtidig er ikke en oppsplitting av programmet en ny debatt. Dette har blitt diskutert i fagmiljøene ved flere anledninger, over flere år, blant annet i programrådsmøter hvor representanter fra begge fagmiljøer har vært representert. Det kan legges til at utfordringer med programsammensetningen også ble tatt opp i de periodiske programevalueringene av arkeologi og konservering fra 2016.

Arkeologi og konservering er i dag under samme program, men studiene tilhører to ulike fagretninger. Studieretningene har ulik oppbygning og ikke felles emner eller tematikk utover noen få konserveringsemner som kan inngå som valgemner i en arkeologigrad og omvendt. Informasjon om studiene, læringsmålene og oppbygningen er også svært ulike, og informasjonen på programmets hovedsider blir svært generell for å romme de to studieløpene. Rent fysisk sitter fagmiljøene dessuten på to ulike adresser.

En splitting av programmet i ulike programmer for hhv. arkeologi og konservering vil gjøre fagspesifikke informasjonen lettere tilgjengelig for både aktive og fremtidige studenter. Det har vært et gjentakende problem at noen studenter som har søkt seg inn på bachelorprogrammet, har søkt på feil studieretning, noe som har gjeldt både studenter som ønsker å gå på kulturarv og bevaringskunnskap, og studenter som ønsker å gå på arkeologi. At studenter får plass på studier de ikke ønsker å ta og tar opp plasser for andre potensielle studenter, er uheldig både for studentene det gjelder og for instituttet.

At studiene er samlet under et felles program, fører også til utfordringer knyttet til statistikk og oppfølging av studentmassen. Både i statistikkverktøy ved UiO og ved nasjonale undersøkelser er det begrensede muligheter for å skille studentene på studieretninger. Muligheten for å bruke undersøkelser, som for eksempel Studiebarometeret, og statistikk for å følge opp utfordringer som trivsel, frafall og gjennomføring blir vanskeligere for begge studieretninger som følge av dette. At konserveringsstudiene kun har opptak annet hvert år forsterker rotet i tallene. Komiteen som skrev den eksterne programevalueringsrapporten i 2018, påpekte også at det var en svakhet i faktagrunnlaget at studentundersøkelsene ikke kunne splittes på studieretningene.

Studieretningen kulturarv og bevaringskunnskap ble opprettet under program for arkeologi og konservering i 2008, med første opptak i 2009. Før dette tok studentene på konserveringsstudiet to 40-grupper: 40BEVG – Bevarings og gjenstandskunnskap og 40KONS – Konservering grunnkurs, som sammen tilsvarte innholdet i en 80-gruppe. Studentene tok konserveringsemnene i tillegg til en 80-gruppe i arkeologi, kunsthistorie eller et annet gjenstandsbasert fag. Endringen til en egen studieretning ble begrunnet med at oppbygningen var vanskelig å håndtere for studenter og ansatte, at faget var lite synlig, og at mange studenter oppdaget muligheten sent i studieløpet sitt. Til tross for at studiet nok er mer synlig enn før da det ble opprettet som egen studieretning, er det fortsatt en utfordring at studiet ikke er synlig nok. Studentene har ved flere anledninger påpekt at navnet «Kulturarv og bevaringskunnskap» ikke er gjenkjennelig nok, og at de ønsker at 'konservering' skal være en del av navnet på studiet. Studentene har også vist til at informasjon om konserveringsutdanningen er vanskelig å finne på UiOs nettsider. Særlig gjelder dette bachelorutdanningen, som i dag har et navn lite forbundet med konservatoryrket. For en del av studentene på studiet har ikke fagområdet vært kjent da de begynte på studier eller i jobb etter videregående, og studiet får fortsatt flere studenter som «oppdager» studiet mens de går på andre studier ved UiO.

Instituttet ser en rekke fordeler for studenter og ansatte ved en oppsplitting og relativt få, om noen ulemper. Som for konservering ansees det også være til fordel for arkeologi at programmet splittes i programmer for hvert fagmiljø. Arkeologi vil også ha nytte av at informasjon på nettsider og lignende blir mer fagspesifikk. Fagene driftes i stor grad separat allerede, og det er ingen grunn til å tro at samarbeid mellom fagmiljøene vil bli svekket av å skille studieretningene i ulike program.

Forutsatt at fakultetsstyret og videre universitetsstyret godkjenner IAKHs søknad, vil det videre arbeidet bestå av å opprette og revidere programsider. For konservering vil det bety at nye programsider m.m. må opprettes da revisjonen vil føre til enkelte omlegginger i programmet. Disse endringene vil hovedsakelig skje på emnenivå. For bachelorprogrammet ved konservering vil det være behov for et nytt navn på programmet, som bedre viser at programmet tilhører til konserveringsfaget. Fagmiljøet diskuterer forslag til tittel på programmet. For arkeologi vil det bety minimale endringer, men læringsmål, programbeskrivelser o.l. må oppdateres da det vil være behov for mer fagspesifikk informasjon.